

Kontrola celna według Unijnego Kodeksu Celnego.

11

Podstawa prawna odpowiedzi

Unijny Kodeks Celny art. 46 – 50 (dalej jako UKC)

Streszczenie

Rodzaje kontroli celnych wg UKC	Sposób typowania do kontroli	Sposób przeprowadzenia kontroli
losowe kontrole celne	losowy dobór podmiotów do kontroli celnej	m.in. rewizja towarów, pobieranie próbek, weryfikacja prawidłowości i kompletności informacji podanych w zgłoszeniu, deklaracji lub powiadomieniu oraz istnienia, autentyczności, prawidłowości i ważności dokumentów,
kontrolne celne inne niż losowe	dobór podmiotów dla kontroli celnej odbywa się w oparciu o wyniki analizy ryzyka, co pozwala organom celnym kierować swoje zasoby na te podmioty nadzorowane i te zagadnienia, które tworzą największe zagrożenia naruszenia przepisów celnych	kontrola księgowości i pozostałej dokumentacji, kontrola środków transportu, kontrola bagażu i innych towarów przewożonych przez osoby lub na osobach oraz na przeprowadzenie oficjalnych dochodzeń i innych podobnych czynności.

Odpowiedź

Kontrola to działanie polegające na porównaniu stanu rzeczywistego ze stanem wzorcowym według określonych kryteriów. Działanie to powinno przebiegać etapowo, poprzez:

- ustalenie stanu badanego,
- ustalenie stanu uznanego za właściwy (wzorcowy),
- porównanie stanu badanego i stanu wzorcowego,
- wyjaśnienia i ocena odstępstw stanu badanego z wzorcowym,
- decyzja lub działanie pokontrolne.

Jednym z rodzajów kontroli zewnętrznych, instytucjonalnych jest kontrola celna, którą prowadzą organy celne (zobacz definicję organów celnych – art. 5 UKC w zw. z art. 69 Prawa celnego).

Kontrole celne oznaczają określone czynności wykonywane przez organy celne w celu zapewnienia zgodności z przepisami prawa celnego oraz innymi przepisami regulującymi wprowadzanie, wyprowadzanie, tranzyt, przemieszczanie, składowanie i końcowe przeznaczenie towarów przemieszczanych między obszarem celnym Unii a krajami lub terytoriami spoza tego obszaru oraz obecność i przemieszczanie w ramach obszaru celnego Unii towarów nieunijnych i towarów objętych procedurą końcowego przeznaczenia.

Kontrola celna według Unijnego Kodeksu Celnego.

Zgodnie z UKC organy celne mogą przeprowadzać wszelkie kontrole celne, które uznają za niezbędne.

W UKC wyszczególniono wprost **dwa rodzaje kontroli celnej**:

- a) losowe kontrole celne,
- b) kontrole celne inne niż losowe.

Sposób przeprowadzenia kontroli losowych oraz innych niż losowe jest tożsamy, tj. mogą one polegać w szczególności na rewizji towarów, pobieraniu próbek, weryfikacji prawidłowości i kompletności informacji podanych w zgłoszeniu, deklaracji lub powiadomieniu oraz istnienia, autentyczności, prawidłowości i ważności dokumentów, kontroli księgowości i pozostałej dokumentacji, kontroli środków transportu, kontroli bagażu i innych towarów przewożonych przez osoby lub na osobach oraz na przeprowadzaniu oficjalnych dochodzeń i innych podobnych czynności.

Różni je **sposób typowania do kontroli**, a mianowicie kontrole celne, inne niż kontrole losowe, opierają się głównie na analizie ryzyka — przeprowadzanej z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych w celu identyfikacji i oceny ryzyka oraz podjęcia niezbędnych środków zapobiegawczych — na podstawie kryteriów opracowanych na:

- a) szczeblu krajowym,
- b) szczeblu unijnym,
- c) szczeblu międzynarodowym - w stosownych przypadkach.

Kontrole celne przeprowadza się w ramach wspólnych ram zarządzania ryzykiem opartych na wymianie pomiędzy administracjami celnymi informacji o ryzyku i wyników analizy ryzyka oraz na ustaleniu wspólnych kryteriów i norm ryzyka, środków kontroli i priorytetowych obszarów kontroli.

Organy celne zarządzają ryzykiem w celu zróżnicowania poziomów ryzyka związanych z towarami podlegającymi kontroli celnej lub dozorowi celnemu oraz w celu określenia, czy – a jeżeli tak, to gdzie – towary będą podlegały określonej kontroli celnej.

Zarządzanie ryzykiem obejmuje takie działania jak:

- a) zbieranie danych i informacji,
- b) analiza i ocena ryzyka,
- c) zalecanie i podejmowanie działań,
- d) regularne monitorowanie i przegląd procesu oraz jego wyników w oparciu o międzynarodowe, unijne i krajowe źródła i strategie.

Należy podkreślić, iż organy celne wprowadzają środki mające na celu w szczególności utrzymanie należytej równowagi pomiędzy kontrolami celnymi a ułatwianiem legalnej wymiany handlowej.